

Kära läsare!

Glädjande ökat antal resefrågor där veckans inlägg inte har med en enda covid-19-fråga! Vi får väl se när vi i Sverige sällar sig till länder där tre doser covid-vaccin till äldre som inte fyllt 80 år redan genomförs och när också vaccination av ännu yngre barn accepteras.

PS Jag har fortfarande två mycket åldrade föräldrar i livet och sliter hårt med att försöka informera om att man kan ge både influensa- och covid-vaccin samtidigt i varsin arm så länge det inte är högdosinfluensavaccin som skall ges. Detta för att inte två besök med färdtjänst och stegklättrarmaskin skulle behövas. Men vad hjälper det att slita håret?? **DS**

Fråga: Har en flicka på 15 månader som ska resa till Colombia om en vecka. Kommer vistas där 2 månader. Hon ska ha en dos MMR-Vaxpro, hepatit A. Rekommenderad gula febern-vaccin. Dock har vi ej Stamaril hemma. Ges 10 dagar före avresa. Kommer ej hinna få hem det förrän nästa vecka. De levande vaccinen ska ges samtidigt eller med minst 4 veckors mellanrum. Ska jag fylla i lapp "medical contraindications" så de kommer in i landet? Be dem vaccinera sig där efter 4 veckor? Tilläggsinformation: Har träffat henne nu. Kommer vistas i högrisk-område enligt gula febern-kartan. Har gett henne hepatit A-vaccin idag. Beställer hem Stamaril. Bokar henne kommande vecka för MMR och Stamaril. Det bör väl bli det bästa tänkbara?

Svar: Låter bra men gula febern-kartor (WHO-kartor) är överdrivna. Det finns ingen nämnvärd risk över drygt 2000 m höjd och i övrigt i Colombia mest nere i Amazonas mot Brasilien. Det var därför jag ville veta mer precist var hon skall bo. Tillägg: Hon kommer in i Colombia utan problem också utan intyg så länge hon flyger direkt från Europa utan att övernatta i land i Sydamerika.

Fråga: Har två ungdomar födda 2007 och 2004 som fått sin första dos av Varivax 20200831. Kommer idag (20210812) för spruta nr 2 men enligt mina uppgifter ska den ges inom 4-8 veckor, eller så snart som möjligt om mer än 8 veckor har passerat. Vårdnadshavare har fått information att dos 2 ska ges efter 1 år. Min fråga blir alltså om det är OK att det går 1 år mellan doserna eller om man måste "börja om" vaccineringen och ge 2 doser nu? Vårdnadshavaren undrar också om det finns några "risker" med att "börja om" (ge 3 doser) om det skulle vara aktuellt?

Svar: Eftersom jag än så länge rekommenderar 1 års intervall ser jag allt som OK. Mitt skäl mot 2 månader är att det blir kortare immunitet än med 1 års intervall...Tillägg: Flera länder har längre intervall t ex USA där man har cirka tre år mellan doserna.

Fråga: Jag har en fundering kring kompletterande vaccination av DTP. Detta fall handlar om en ovaccinerad 7-årig flicka. I Sverige fått primärvaccination mot DTP IPV d v s 2 doser med 1-2 månaders intervall. Behöver således en boosterdos efter minst 6 månader för att räknas som grundvaccinerad. Enl barnvaccinationsprogrammet får man ju även en dos DTP IPV vid 5 års ålder (och därefter även i årskurs 8-9). Eftersom flickan har passerat 5 års ålder, ska man ändå ge 5-årssprutan ett tag efter boosterdos för att hinna få de 5 doser som ingår i programmet och vara ikapp med skolkamraterna som får nästa dos i åk 8-9? Vad bör man i så fall ha för intervall mellan boosterdos för grundvaccineringen och den förskjutna 5-årsdosen?

Svar: Gör precis som du föreslog, d v s ge dos 3 inklusive polio nu och dos 4 om längre tid - kanske ett år eller så just innan hon börjar skolan.

Fråga: Jag har en fråga angående 20-årig kvinna som ska till Albanien: Ett vaccinföretag

och en vaccinatör (min anonymisering) rekommenderar att ta rabiesvaccin men du gör det inte?

Svar: Jag tar kontakt med läkemedelsföretaget och det visar sig att man använder rekommendationer från WHO och CDC som inte alls är användbara i detta fall.

Fråga: Vi har några sjömän som ska ut på tjänsteresa till Greklands farvatten. De kommer vara ute till sjöss och kontrollera båtar. Kommer att möta flyktingar från många olika länder. De har fått följande rekommendationer från sitt företag: Influensavaccin, hepatit A+B, stelkramp, mässling (haft som barn), meningokock stam B, meningokock stam A, CYV135, tyfoid, kolera. Vi undrar om meningokockvaccinet då det består av två stammar. Hur ska det ges? Hur många doser? Kan vi ge det här på FHV?

Svar: Det finns två olika meningokockvacciner. Den fyrvalenta sorten (Menveo, Nimenrix) med skydd mot serotyper A, C, Y, W135 behöver bara ges en gång och en sort som bara skyddar mot serogrupp B och som ges i två (Bexsero) eller två-(tre) (Trumenba) doser med intervall på minst en månad (Bexsero) och sex månader (Trumenba). Tillägg: Varför sjömännen skulle behöva alla dessa vacciner är oklart både för mig och min granskare. Men som vanligt svarar jag bara på frågan utan att gå in på omdömet hos den som kommit fram med rekommendationen.

Fråga: Kvinna född 1957 fick TBE-vaccin Encepur, efter 2 dygn muskelvärk bilateralt handleder och knän, huvudvärk och allmän sjukdomskänsla, det satt i 1,5-2 veckor. Har nu efter 4 veckor kvarstående värk i handleder och knän. Dessa är ju vanliga biverkningar, men kan man nu fortsätta att vaccinera?

Svar: Kan förstås bero på ngt annat än vaccinet men tidpunkten är ju signifikant. Eftersom värken inte har gått över helt skulle jag vänta med dosen tills vidare. Risken för TBE minskar ju så här års. Om värken försvinner och berodde på vaccinet får man ställa in sig på liknande biverkningar om hon fortsätter med en ny dos...

Fråga: Jag har haft en kund idag som är veterinär och är gravid i v. 18 som frågar om

rabiesvaccin. Min läkare är lite tveksam om detta. Vad är din uppfattning? Kan man ge det som profylax till en gravid kvinna? Hur stor risk är det att barnet får biverkningar av det?

Svar: Gråzon där det är enklast att be henne vänta till efter graviditeten. Inget avdödat vaccin har någonsin rapporterats ge fosterskador men vad misstänker mor om barnet skulle visa sig ha någon defekt?... Tillägg: Skulle hon mot förmodan vara exponerad är risk/nytta-kalkylen helt annorlunda - då SKALL hon vaccineras omgående.

Fråga: Fick fråga från BVC-ssk som av misstag gett två doser Synflorix i samband med ettårskontroll. Hon ska informera föräldrarna och planera in för vaccinering med Hexyon. Något speciellt att tänka på? Tidsintervall till Hexyon? Förväntade biverkningar med dubbeldos Synflorix?

Svar: Möjligen lite fler och större lokala biverkningar av den dubbla dosen men inget övrigt att fundera på. Hexyon kan alltså ges utan hänsyn till dubbeldosen.

Fråga: Har en kund som haft bältros 2016 (armen); 2019, april 2021 samt sept 2021 (alla insidan lår). Besökt primärvårdsjouren och behandlats med Acyklovir. Inga restsymtom men vill inte råka ut för detta igen förstås. När i tid kan man vaccinera mot bältros? Hittar inga klara riktlinjer då detta verkar vara ett specialfall.

Svar: De senaste attackerna är sannolikt orsakade av herpes simplex där vaccinet inte hjälper. Informera gärna kunden men vill hen ändå ha vaccin är det OK att ge.

Månadens fall:

Fråga: En flicka 13 år skall få vaccin Engerix. Flickan väger cirka 70 kg. Ska hon ha barn- eller vuxendos? Går man efter vikt eller immunsystemets "utvecklingsfas"?